

Αγαπητοὶ Κερκυραῖοι!

Δύναμαι ν' ἀποκαλέσω ὑμᾶς ἀγαπητοὺς Κερκυραίους, διότι καὶ ἴδιωτες γένη πρὸς ἴδιωτας γράφω, καὶ ἐκφράζω οὕτω τὸ κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην κυριώτερον τῆς καρδίας μου αἰσθημά.

Αγαπητοὶ Κερκυραῖοι!

Ἐν μέσῳ δυσχερῶν περιστάσεων καὶ χαλεπῶν καιρῶν ἔζησα παρ' ὑμῖν ἐπὶ βραχὺν μὲν διδακτικῶτατον δὲ δι' ἐμὲ χρόνον. Εἰσελθὼν καὶ εἰς τὴν ἀπόκεντρον καὶ πενιχρὰν τοῦ πτωχοτάτου τῶν χωρικῶν καλύβην, καὶ εἰς τὰ τῶν περιφαγῶν ὑμῶν μέγαρα, καὶ εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ χειροτέχνου, τοῦ ἐν ἴδρῳ τοῦ προσώπου αὐτοῦ ποριζομένου τὸν ἄρετον τῶν τέκνων του, εἶδος τὰς ἀρετὰς ὑμῶν, διέκρινα τὰς ἐλλείψεις σας, καὶ μετὰ θρησκευτικῆς ὅντως πεποιθήσεως οἰωνίζομαι τῇ Κερκύρᾳ εύτυχέστατον μέλλον. Ή μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος ἔνωσις ἥνοιξε τὰς πύλας τῆς ἑλευθέρας καὶ ἀληθοῦς προόδου.

Ἐγνώρισα καὶ τὰς ἀνάγκας ὑμῶν. Πλεῖστα παρ' ὑμῖν καλῶς ἔχουσιν, ἀλλὰ καὶ πλεῖστα ὅσα κακῶς κείνται καὶ ταχείας χρήζουσι θεραπίας. Αγ τὰ πρῶτα διετηροῦντο ἀθικτα καὶ ἀγεπηρέαστα ἀπὸ τοῦ πνεύματος τῆς καινοτομίας ἢ ἀπὸ τῆς κακῆς ἐρμηνείας τῶν ἀρχῶν τοῦ ἡμετέρου πολιτεύματος, ἀν εἰς τὴν θεραπείαν τῶν δευτέρων προέβανον οἱ τὰς τύχας ὑμῶν διέποντες μετὰ συνέσεως ἐνταῦτῷ καὶ μετὰ θάρρους, μετὰ πεποιθήσεως ἐνταῦτῷ καὶ μεθ' ὑπομονῆς, δι κερκυραῖος λαὸς ἥθελε διέλθη ἀνευ κλονισμοῦ τὰς ἐκ τῆς μεταβάσεως ἀπὸ νομοθεσίας εἰς νομοθεσίαν καὶ ἀπὸ τάξεως εἰς ἑτέραν τάξιν πραγμάτων δυσχερείας καὶ ἥθελε κατασταθῆ ἀξίος τῶν πλουσίων δωρημάτων, δι' ὃν ἐπροίκισεν δ Δημιουργὸς τὴν γῆνην αὐτοῦ κατοικίαν.

Εἰς τοιούτον ἀποτέλεσμα νὰ συντελέσῃ τις εἰνε ἀναντιρήτως ἔργον ἀξίον πάσης εὐγενοῦς φιλοτιμίας.

Ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ταύτη ἀνεδίχθην πρὸ δώδεκα μηνῶν τὴν ὑπὸ τοῦ ἀγαθοῦ ὑμῶν Ἀνακτος ἐμπιστευθεῖσίν μοι διοίκησιν τῆς χώρας ταύτης. Αλλ' ἐν τῷ διαστήματι τῶν δώδεκα αὐτῶν μηνῶν τὶ ἔπραξα; Δυσυχῶς οὐδὲν, ἢ σχεδὸν οὐδέν.

Καὶ μεγάλα μὲν βεβαίως ἐν βραχεῖ χρόνῳ καὶ ἐν μέσῳ τοσούτων δυσχερειῶν δὲν ἥδυνάμην νὰ κατορθώσω· ἥθελον δμως ἐλαττώσει οὐσιωδῶς τὰ δωρεάν παρεισφρύσαντα κακὰ, ἥθελον ἀπομακρύνει ἐν μέρει τὰ δίκαια παράπονα, ἥθελον ἀρχίσει ἐν πολλοῖς τὸ ἔργον τῆς βελτιώσεως καὶ οὕτω φιλώσει τὰ στόματα τῶν ἐχθρῶν τῆς πατρίδος, ἀν ἀλλως εἶχον τὰ πράγματα.

Ἐν τῷ βίῳ τῶν ἑθνῶν εἰς οὐδὲν λογίζονται αἱ ἡμέραι καὶ οἱ μῆνες· ἀλλὰ ἐν τῷ βίῳ τοῦ ἀγαλαβόντος τὴν εὐθύνην δημοσίου λειτουργήματος δώδεκα μῆνες εἰσὶ σπουδαῖον χρονικὸν διάστημα. Ἀπώλεσα ἄρα ἐγὼ πολύτιμον χρόνον, καθ' ὃν ὥρειλον καὶ ἥδυνάμην νὰ ὁφελήσω τὴν νῆσον ταύτην, ἀν ἀλλως εἶχον τὰ πράγματα.

Αλλ' ἀπολέσας πολύτιμον χρόνον οὐδόλως συναπώλεσα καὶ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ κατασταθῶ ὁφέλιμος ὑμῖν· τούναντίον μάλιστα καὶ ἡ ἐπιθυμία αὕτη ηὔξησε διὰ τῆς ἐκ τοῦ πλησίον ἐκτιμήσεως τῶν ἀρετῶν ὑμῶν, καὶ ἡ πραγματοποίησις αὐτῆς κατέστη εὐχερεστέρα διὰ τῆς πείρας, ἦν ἔλαθον τῶν πραγμάτων καὶ τῶν προσώπων καὶ διὰ τῆς συμπαθείας, ἦς ἔτυχον παρ' ὑμῶν.

Πῶς λοιπὸν, ἐνῷ τοιαύτην ἔχω πεποιθῆσιν περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς Κερκύρας, ἐνῷ τοσαύτην ἀποδίδωμι ἀξίαν εἰς τὸ κατὰ τὴν παροῦσαν μεταβατικὴν ἐποχὴν ἔσοντον τῆς διοικήσεως, ἐνῷ μεγάλην ἔχω ἐπιθυμίαν νὰ ἀνταποκριθῶ εἰς τὴν ἐκδηλωθεῖσάν μοι συμπάθειαν τοῦ κερκυραϊκοῦ λαοῦ, ἀπεφάσισα νὰ παραιτηθῶ καὶ ἀναγκάζομαι νῦν ν' ἀφῆσαι τὴν Κέρκυραν καὶ τὸ ἔργον μου μόλις ἐν σπαραγάνοις;

Τινὲς ἥδη εἶπον καὶ θέλουσιν ἐπαναλάβει διτὶ παρητήθην καὶ ἀναχωρῶ διότι φείδομαι κόπευ ἡ χρόνου ἡ χρημάτων, ἡ διότι ἥθελησα νὰ θέσω τὴν θέλησιν τὴν ἐμὴν ὑπεράνω τῆς τῶν χρειτόγων μου θελήσεως. Ταῦτα, εὶ καὶ πιθανῶς πιστευθῶσι σήμερον, θέλει διαψεύσει δι χρόνος. Εγὼ δὲ ὁφείλω νὰ εἴπω εἰς τοὺς θέλοντας νὰ μὲ πιστεύσωσι, τοὺς λόγους, ὃν ἔνεκα παρητήθην καὶ νῦν ἀποχαιρετῶ τὴν Κέρκυραν.

Παρητήθην ἐπανειλημμένως καὶ ἀναγκάζομαι σήμερον ν' ἀναχωρήσω, διότι ἐπὶ δώδεκα ἥδη μῆνας αἱ πλεῖσται τῶν πρὸς τὴν Κεντρικὴν Κυθέρησιν προτάσεων καὶ παρατηρήσεων μου, δις ἐνόμισα καὶ νομίζω ωφελίμους καὶ μάλιστα ἀπαραιτήτως ἀναγκαίας τῷ ἐμπιστευθέντι μοι Νομῷ, δὲν ἔγιναν δεκταί. Παρητήθην, διότι ἔζητησα τὴν μονιμότητα τῶν διπαλλήλων ἐν τῷ Νομῷ τούτῳ, προτείνας ὡς φραγμὸν τῆς ἀκαταπάντου μετακινήσεως καὶ πάνεσως τῶν διπαλλήλων τὴν διὰ τοῦ Νομάρχου βεβαίωσιν τῆς μὴ ἀκριβοῦς ἐκτελέσεως τῶν καθηκόντων τῆς διπηρείας ἢ τοῦ ἀκαταλλήλου τῶν δημοσίων λειτουργῶν. Παρητήθην, διότι ἔζητησα τὴν κυθερνητικὴν ἐνότητα κατὰ τὴν δικτέλεσιν τῶν ὑπουργικῶν διαταγῶν, τῶν ἀφορωσῶν τὴν διοίκησιν τοῦ Νομοῦ, διὰ τῆς συνεννοήσεως τῶν διποδεεστέρων Ἀρχῶν μετὰ του κατὰ τὸν Νομὸν ἀντιπροσώπου τῆς Κυθερνήσεως. Παρητήθην, διότι παρεκάλεσα νὰ ληφθῶσιν ἐγκαίρως τὰ κατάλληλα μέτρα περὶ τῆς οἰκονομικῆς ὑμῶν καταστάσεως, διότι δις ἐναντιώθην ἀνωφελῶς εἰς τὴν ἀφαίρεσιν τῶν εἰσοδημάτων τῆς Κερκύρας καθ' ἧν στιγμὴν μόλις ταῦτα ἐξήρκουν πρὸς θεραπείαν τῶν ἀπολύτων αὐτῆς ἀναγκῶν. Παρητήθην, διότι ἐπεζήτησα τὴν διὰ τῆς ἀφομοιώσεως διόρθωσιν τῶν κακῶν, οὐδόλως δὲ ἀνέχομαι τὴν ἐπὶ τῇ προφάσει τῆς ἀφομοιώσεως καταστροφὴν τῶν καλῶν. Παρητήθην, διότι ἐγνωμάτευσα νὰ οἰκοδομήσωμεν ἐνταῦθα πρὶν ἡ καταστρέψωμεν τὰς διπαρχούσας οἰκοδομάς. Παρητήθην τέλος, διότι ἐν ἐνὶ λόγῳ ἀπῆτησα κατὰ τὰς περὶ Κερκύρας σκέψεις καὶ ἀποφάσεις των οἱ Κυθερῶντες νὰ μὴ ἔχωσιν δύ' ὄψιν τὰ συνήθως γινόμενα ἐν τῇ ἐσχάτη ἐπαρχίᾳ τοῦ Κράτους, ἀλλὰ ν' ἀναγνωρίσωσι τὴν σπουδαιότητα τοῦ τε παρελθόντος, καὶ τῆς θέσεως, καὶ τοῦ μέλλοντος τούτου τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς.

Τοιούτων αἰτίων ἔνεκα παραιτηθεὶς καὶ ἀναγκάζομενος νὰ ἔγκαταλεύω τὸ ἔργον μου ἡμιτελὲς, ἔχω καθαρὰν τὴν συνείδησιν διτὶ ἐποιεύθην ὡς ὁφειλον νὰ πολιτευθῶ ἐν τῇ δημοσίᾳ λειτουργίᾳ τῆς πρώτης ἐν Κερκύρᾳ ἐλληνικῆς Νομαρχίας, καὶ διτὶ οὕτω πολιτευθεὶς παρεκάλεσα διπωσοῦ διμαλωτέραν τὴν διδὸν τοῦ διαδόχου μου· πιστεύω δὲ διτὶ ἵσως καὶ μακρὰν τῆς Κερκύρας δὲν θέλει εἰσθαι παντάπασιν ἀγορος ἢ ἀνευ προκατατάχεως διωδεκάμηνος πεῖρά μου.

Καὶ δμως δὲν δύναμαι ν' ἀποκρύψω τὴν βαθεῖαν λύπην ἢν αἰσθάνομαι ἀποχωριζόμενος ὑμᾶς, διότι καὶ ἐπεθύμησα καὶ ἥπισα ν' ἀφήσω παρ' ὑμῖν οὐχὶ διὰ κενῶν ἐλπίδων καὶ προσδοκιῶν, ἀλλὰ δι' ἔργων ωφελίμων, ἀγαθὴν μνήμην, καὶ νὰ κατασταθῶ ἀξίος τῆς ἀγάπης ὑμῶν.

Ἐγ τούτοις, χαίρετε, ἀγαπητοὶ Κερκυραῖοι· ἀναχωρῶν εὐχομαι ὑμῖν ἐκ μέσης ψυχῆς καὶ καρδίας πᾶν ἀγαθὸν, πᾶσαν εὐδαιμονίαν· ἰκετεύω δις ὑμᾶς ἵνα ἔγκαρτερήσητε ὡς μέχρι τοῦδε τῇ τάξει καὶ τῇ διὰ τῶν νομίμων μέσων διεκδικήσει τῶν δικαίων σας, διότι οὕτω μόνον θέλουσται ταχέως παρέλθη τὰ πρόσκαιρα ὑμῶν δεινά.

Ἐν Κερκύρᾳ, τῇ 10ῃ Ιανουαρίου 1866.

Δ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ.
ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ